

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

<i>Előfizetési díjak:</i>		A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjajukért kapják.	A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénztárnoki — az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivatalnak küldendők.
Egész évre — — — — —	4 ft	Kéziratokat nem adunk vissza.	
Félévre — — — — —	2 —		
Negyedévre — — — — —	1 —		

Ha én király volnék . . .

Ha én most király volnék, következő levelet intézném Bánffyhoz: „Kedves Báró Bánffy! Elhatároztam, hogy elmegyek messze, messze, Koppenhágába, hogy gondjaimat kissé enyhítsen. Nem is térek vissza bizonytalan időnkig. Addig is kormányozza Ön hű magyarjaimat szokott böléséggel. Isten áldja!”

Mondom ezt írnam Bánffynak. De nem mennék Koppenhágába, hanem daróc-sabát öltenék magamra, mint a híres Mátyás királyról beszélnek, és szerte járnék széles e hazában. Először is megtörednék a felvidéken, Tótiában, hadd lássam, ama nemzeti vívmány, az egyházpolitika mennyit használt e krumplít zabáló fajzatnak? Hát ott túl a Dunán a néppárt nem ártott-e a magyarságnak; nem kapaszkodik-e a felvilágosodás kerekének küllőibe, amint egynemely liberális ujmagyar mondaná? Az oláhok itt Erdélyben még mindig Dáciáról álmodoznak-e, vagy tán kezdik tisztelni a magyar szent koronát? A szászok kívánnak-e több kiváltságot és előjogot, vagy tán kezdik belátni, hogy ők is tartoznak valamivel e hazának?

Hát az ország szívében, a Duna, Tisza mentén boldog-e, vagy nem boldog a magyar, mint Szemere mondá? Van-e egyetértés a honfiak között?

Az ur telemeli-e magához a parasztot, vagy megcsalja és félre vezeti? A szavahihetőséget, jellem-szilárdaságot, hűséget az elvek szolgálatában, a szent meggyőződés magasztos erejét tiszteli-e a hatalom és őrzi-e azokat nemzeti szentségek gyanánt, vagy talán maga is vét ellenük? A bíróság az igazságot a polgárnak szolgáltatja-e ki, vagy a pártembernek? Mi van a megyékben, hogy magyarzzák a törvényeket az állami hivatalokban, minő olajjal kenik az állami gépezet kerekait! ? Hogyan készülnek a diszpolgárságok és a kormányhoz özőnlő bizalmi nyilatkozatok? Az a szelid nyomás nem nehezedik-e ónsúlylyal a polgárra? Van-e korruptio, miről annyit irnak az újságok?

Igaz volna-e, hogy a pálinka, husosfazék, csillogó rendjel a mellen, előkelő hivatal, vicinalis és bankigazgatóság, cím és rangkórság és egyéb nyavalya, zsidópénz, csendőrszuroy és bakterpálca, hatalmi presszió és jóakaró vállveregetés — mind, de mind

közreműködött a többség megteremtésében? Mert hát ezt is beszélték sokan.

Romlott-e az értelmiség és gyenge-e a nép? A politikai jogok gyakorlatában megnyilatkozik-e a független honfiai érzés, vagy talán az önzés tartja lekötve annak iránytűjét? Van-e nemzeti közvélemény és azonos-e az a mostani kormányzati elvekkel?

Hát a viszonyosság elvével hogy állunk? Igaz volna, hogy a zsidó különb magyar a magyarul? Mert ha igaz, akkor a fejlődés törvénye meg van hazudtolva és tótágast áll minden logika. Nem nézi-e a hatalom, hogy ez pápista, amaz kálvinista s nem a szerint tartja-e tiszteletben a felekezetek jogait. A vallás szabad gyakorlatának útjába nem gördít-e akadályokat, istápolja-e az egyházat a hitélet bensőségének fejlesztésében, él-e megtorlással a vallás ellen való kihágásokkal szemben, úgy a mint azt a törvények megszabják s a közjólét megkívánja? Védmezi-e a köztisztességet pl. a szabad sajtó tulkapásai és a pornographia termékeivel szemben? Nem hódol-e az államhatalom amaz agyremnek, hogy nekem a vallás nem feladatomból, lássa az egyház; vagy a mi még rosszabb, nem tanusít-e vallásellenes törekvéseket, akár nyíltan, akár alattomban?

Vagyonosodik-e az ország, vagy legalább türhető-e a közgazdasági viszonyok? Nincs-e valahol nagyobb szükség olesó marhasónál olesó kenyérré? Mondják, hogy a gyáripar elnyeléssel fenyegeti a kis ipart, hogy a tüke tünkre teszi a kis birtokot, hogy a minden néven nevezendő konzorciumok mindmegannyi polypok szívják a polgárok vérért. A bort hamisítják, a tájtéket fuszulykából készítik, művajról, söt műtőjáról beszélnek. A gabnafélék árát mesterségesen feltolják, majd hirtelen leszállítják s így a fogyasztó és termelő közönységnek óriási károkat okoznak. Ha mindez igaz, mit kellene-e tenni? A socialismus ellen gazdasági téren vannak-e orvosszerek?

Minő irányban fejlődik a nemzet? Nem feledkezik-e meg rohamos fejlődésében a nemzeti hagyományokról? Ime a mai műveltség kozmopolita irányu, sokszor összeütközik a nemzeti ethosszal, a nemzeti jellegnek ethikai alapjával. Pedig a mily arányban elhagyogatja a magyar nemzeti szokásait, oly arányban

veszti el ama nagy erényeket, melyek őt ezerév viharában megmentették. Vajon a politikai életnek mostani komoly percei nem fektetik-e Prokrustes ágyába a nemzeti ethoszt? A magyarnak, mint nemzetnek, lelke az alkotmány; ha azon folt, vagy csorba esett valamikor, azt mindig sok könnyvel és vérrrel kellett lemosni.

Mondom, ha én most király volnék, végig járnám az országot daróc ruhába öltözötten. Benéznek a kunyhó szalma fedele alá, hol téli estelen az őszinte magyar szív megnyilatkozik; megállnak az utcasarkon, hol az élet ezernyi ága összefut; látnám a hivatalnokot családjá körében, hol a neki megszabott pályából egy pár órára kiszabadul; ellesném a templomban, imádkozók sóhajait, fent és alant megvizsgálom a nemzeti lét összes alapjait, a honatyát, mikor lelkében háborog, a főpapot midőn oltára előtt a honért imádkozik, kicsit és nagyot, egyest és összezt, mindent. Aztán a daróc ruhát letenném, haza mennék a fő és székvárosba s Bánffyhoz ezt írnám: „Kedves Bárány! Szerencsésen haza érkeztem. — Ön pedig mehet!”

A Szent Szív kultusza.

(Vége.)

Az emberek milliót a világ szeretete tölti el, mindent átölelnek e földön, mindent szeretnek, csak az Égtől tagadják ezt meg, — minden szívet szeretnek, csak azt a Szívet nem, mely őket leginkább szereti.

Ime erre való épen a Szent Szív-kultusz, hogy a szíveket megnemesítse, hogy azokba szeretetet gyulasszon az Ég iránt, hogy azokat a föld rögtől egy kissé tennebb emelje, hogy az embereket elvonja a világ nemtelen szeretetétől, visszavezesse az Isten szeretetére, mely nélkül nem üdvözülhet. S ha csak egy kis szeretetet oltott is be a szívekbe, az emberek már óvatosabbak lesznek, nem bántják meg oly gyakran az Ur Jézust — hisz a kit szeretünk, azt megbánni tiltja szeretetünk. A szív-kultusznak tehát egy másik célja, hogy az isteni szeretet felélesztése által az Üdvözítő imádatát fellendítse, emelje, hogy ő aztán minket még annál inkább szeressen, annál inkább szívébe zárjon. Célja, hogy ama végtelen sok sérelmet, melyet az Üdvözítő szeretetének ajándékában, az Oltáriszentségben napokint szenved, expialja, ellensúlyozza, hogy a felélesztett szeretet által indittava érezzék magukat az emberek, miként Galliffet írja: „tisztelni a Jézus Szívét, különösen pedig ama sérelmekért, melyeket a szeretet szétségében elvisel, őt megkövetni.” Célja az anyagias szellemtől áthatott rideg szívekbe beoltani a tudatot, hogy esztelen! mit használnak neked a tele magtárok, mit szeretet azokat, hisz még sirodig sem kísérnek el, annál kevésbé emelnek fel az égbe?! Szeresd a végtelen kegyelmed tárbázát: Jézus Szívét, ennek kincseit nem rabolja el senki tőled, tied lesznek örökre, örök mindig!

Ebben rejlik a kultuszunk legalkalmasabb volta korunkban. Mig egyrésztől az egék egyedüli erényének, a szeretetnek felgyalasztását célozza a szívekben, másrésztől az Isten imádása hódolatának szelid igája alá bajtja az emberi gögőt.

Megmondotta az Üdvözítő: „Két úrnak szolgálni nem lehet.” Vagy Istennek hódol az ember, vagy az ördög rab-szolgájává lesz, mert ezt szereti, ehhez hajlik. Korunkban valóságos diadalmot tesz a pokol szelleme. Rombolásában ellenálhatatlanul sodor el mindent, mint az örvény árja, s legdrágább martaléka a szív és ennek vallása, erkölce. Ki-

tépi Isten képét a szívből, oltárt emel benne a mammonnak, s a szív áldozat tüzének füstje lefelé száll, mint Kaic áldozata, mintha keresné a pokolt. A szív ezen obszessioja, elvakultsága maga után vonza az ész elhomályosulását is. Irtozik betekütni a vallás szent tanába, mert fél, hogy a gyöngye, büntől kihalt fényű, homály fedte szeme teljese elvakul azoknak déli napként tündöklő ragyogásától. A sötétség fél a fénytől. A hitközönynek sötét éjjele teljesen belepote az elméket. Kutat ugyan, de ott, hol tudásvágyát soha nem tudja kielégíteni aztán meidegyre meg áll fáradtan, csalódottan, szüntelenül kiáltva a haldokló költővel: „több világot, több világosságot!” Hiába! az észben van egy hely, melyet semmi be nem tölthet csak e szó: Isten. S ha még ehhez a szív végtelen szomját is hozzá számítjuk, melyet soha semmi sem tud kielégíteni, csak az Isten, csoda-e, ha végtelen vergődésben az örült elmék és öngyilkos zivek halálhörgésétől visszhangzik a századvégi modern társadalom omladozó épülete? Látván, nem látnak, halván, nem hallnak a mai elmék, mert nem akarnak. Nemesak süketek, vakok is, ha vallásról van szó.

Jelek kelleneek tehát, kézzel fogható jelek, melyekkel letagadhatatlanul mutassuk meg nekik az igazságot, mert mint az Üdvözítő mondotta: „ha csak csodákat nem tesztek, nem hisznek.”

Egy ilyen csodajel Jézus szeretettől lángoló Szíve, melynek hatása alatt ellenálhatatlanul olvadnak fel a jégszívek, mint a nap melegétől a jégszírték, „valamint, mondja Nazienzi Sz. Gergely, mi a süketekkel beszélve, különféle jeleket, kézmozdulatokat alakítunk, hogy megértessünk, nem azért, mintha feuszóval beszélni nem tudnánk, hanem azért, mert hangos beszédünk a süketre teljesen hasztalan: ép úgy tesz Isten is, mivel az emberi természet, szemben a fontos isteni dolgokkal süketnéma, ennélfogva már a próféták által a mi fel fogásunkhoz alkalmazkodott, s mintegy kézen fogva vezetett a magasztos isteni tanok ismeretére. Ha isteni fönységében szólna, meg nem értenők, ez az oka, hogy kicsiny segünkhez leereszkedett.”

A jel, melyet mutat, melyben hozzánk leereszkedik napjainkban az Ur Jézus, az az ő Szents. Szíve, melynek nagy szeretetével, szeretetet akar élesztani az emberekben azért, mert jól tudja, hogy az emberek szeretetből hamarabb indulnak cselekvésre, mint az ész rideg meggyőződéséből. Innen van a szív-kultuszunk óriási szerepe napjainkban. Vagy sikerül tehát e hatalmas jelvénynek hatni a szívekre, s bennük felélesztani a szeretetet, vagy nem, de akkor oda süllyedtünk le, nonnan telemelkedés többé nincsen. Ezt azonban hiúni nem tudom.

Ha az Üdvözítő egykor a pogány világot isteni tanának lángelméjű fényével megindta hódítani, miért ne tudná most Szívével s annak lángszeretetével felvilágszítani a fagyott szíveket, felgyujtani bennük a szeretetet az Ég iránt? Lamartine mondja: „midőn az Isten szelleme akar valamit, úgy látszik, mintha az egész világ akarja, s önkénytelenül működik sikerére.” Isten szelleme pedig mit akarhat, ha csak nem a szeretet és a hit felélesztését, mikor mindkettő kiháló félben van?

Érte mutatja az Ur Jézus szerető Szívét, mely miként a delej az ércet, úgy fogja magához vonni az embereket hogy térjenek vissza hozzá és ne szakadjanak el tőle soha.

Ezzel ha sikerül, minthogy sikerül, feléled az a szeretet, melyről Sz. Pál így ír:

„Ki szakaszt el minket Krisztus szeretetétől? háborúságszorongatás-e, éhség-e, mezitelenség-e, veszedelm-e, üldözés-e, fegyver-e?”

„Mert bizonyos vagyok, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemegek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem jövődők, sem erősség, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakaszthat minket Isten szeretetétől, mely a mi Urunk Jézus Krisztusban vagyon.” Rom. 8. 35. 39.

Meg lesz, csak ajkunk rebegje folytonosan e forró imát: „Oh Jézusom édes Szíve, add hogy téged mindig jobban és jobban szeressünk.”

Bocskor Ferenc.

Erzsébet királyné emlékének iskolai ünneplése.

Az I. számú főpásztori körleveléből.

Miként folyó év szeptember 12-ikén 3840. szám alatt kibocsátott felhívásomra résztvevő szívvel osztozott egyházmegyém kicsinyje, nagyja a mélységes gyászban, mely dícső emlékü Erzsébet királynénak szomorú vége miatt felséges Urunkra és drága hazánkra borult; akként kívánom, hogy az az áhitatos kegyelet, mely akkor a tanuló ifjúság szívében megfogamzott és gyökeret vert, állandóan ápoltságok és időről-időre felelevenítessék.

Ezen szándéktól vezéreltetve, az egyházmegyei igazgató tanácsal egyetértőleg, ezennel elrendelem, hogy a jövő 1899—1900 tanévtől kezdve minden évben november hó 19-ike, mely magyar Szent Erzsébetnek, elhunyt szeretett királynénk menyei védőjének van szentelve, a főhatóságom alá tartozó összes róm. kath. tanintézeteknek és iskoláknak különös ünnepe (szünetnapja) legyen, s ezen ünnepen feledhetlen jó királynénk emlékezete méltóan megülessék a következő rendben:

1. Az ünnepet megelőző napon az igazgató, illetve lelkész urak figyelmeztetik az ifjúságot (gyermekeket), hogy a következő napon Magyarország egyik nagy védőszentjének ünnepét üljük, s rövid vázlatban előadva a szent hercegnőnek életét, buzdítsák hallgatóikat áhitatos tiszteletére s erényeinek hű követésére. Említsék fel egyszersmind, hogy áldott emlékü királynénk a szent keresztységben ennek a szent hercegnőnek nevét felvéve, az ő különös pártfogásába ajánlatott; azért különösen a napon buzgón imádkozzaak a jó királyné örök üdvösségeért a szentmise alatt.

2. Sz. Erzsébet napján a tanulók ünneplő ruhában jelenjenek meg az iskolában, onnan tanáraik (tanítóik) vezetése alatt szép rendben menjenek a templomba ünnepélyes szentmisére. Mise végen a miséző pap előre bocsátván: „imádkozunk boldog Erzsébet királynénk lelke üdvéért“ a tanulókkal és néppel közösen mondjon el egy Miatyánk-ot és Üdvözetlet; s ismét előre bocsátván: „imádkozunk felséges apostoli királyunknak s édes hazánknak jótéért“ még egy Miatyánk-ot és Üdvözetlet.

3. Szentmise után hasonló szép rendben visszatérnek az iskolába. Itt az igazgató vagy valamelyik tanár, illetve a lelkész alkalmi beszédben emlékezzék meg a boldogult Erzsébet királynéről; elevenítse fel szomorú halálának körülményeit és okait a végbél, hogy a gyermekek a valáshelyi életnek végzetes következményeit hallva attól elforduljanak és szívök hajlamainak megfékezésére s némesítésére törekedjenek, s buzdítsa a hallgatókat, hogy imádkozzaak a felséges apostoli királyért is; buzdítsa a tanulókat, hogy Szent Erzsébet hercegné példáján lelkesülve, szent hitüket mindenkor hűségesen valló és gyakorló gyermekei legyenek a kath. Anyaszentegyháznak, mindenkor biven ragaszkodjanak a felséges apostoli királyhoz és uralkodó családnak, készséges engedelemmel viseltesenek tanáraik, tanítóik, egyházi és világi előljáróik iránt; hiven, lelkiismeretesen teljesítsék állapotbeli kötelességeiket, lankadatlan szorgalommal tanuljanak s arra törekedjenek, hogy egykoron a drága hazának hűséges, hasznos polgárai lehessenek.

Befejezésül énekelje az ifjúság a boldogságos szent Szűznek, Magyarország Nagyszonyának tiszteletére valamely Mária-éneket.

4. Miatán az állami és községi iskolák is tartanak hasonló ünnepélyeket, ha a t. lelkész urnk ez alkalommal is teui tisztelet tartására felkérletnek, ezt készségesen tegyék meg.

Károlyfehérvárt, 1898 dec. 3.

Kegyadományok gyűjtése az örök-imadás templomára.

Az I. számú főpásztori körleveléből.

A budapesti központi Oltáregyesület a mult hetekben kegyeletos mozzalmat indított azzal a nemes szándékkal, hogy az ország szívében Budapest a legfelségesebb Oltári-szentségben jelenlévő Ur Jézus örökös imadására, valamint elhunyt szeretett királynénk emlékére egy díszes temp om emelődjék. Mint Európa minden nagyobb városában, úgy a mi hazánk fővárosában is hajléka és hatalmas emeltyje lesz e tempom egyrészt a vallásos áhitatnak, erősítője az eucharisztikus Ur Jézus iránt érzett odaadó szeretetünknek; másrészt ápolni fogja s keresztény érzületünköz egyedül méltóan ében tartja szívében azt a kegyeletet, a melylyel minden magyar s első sorban minden katolikus magyar Erzsébet királyné emléke iránt köteles.

Nem lesz e napnak órája és nem lesz egyetlen perce, hogy eme templom szentelt falai között áhitatos ima ne szálljon az úr Jézus Szent Szívéhez: hála a vett jótéteményekért, engesztelés azért a sok bántalomért, a melyben a szentségi Üdvözítőt annyian részesítik, könyörgés Erzsébet királyné lelki nyugalmáért s reménylő fohászokdás a király, a haza, a keresztény Magyarország igazi jóvoltáért.

Epen azért szeretettel kérem tisztelőm testvéreimet, értessék meg hűveikkel a szószékrol ennek az emelendő templomnak magasztos célját, jelöljenek ki a templombau való gyűjtésre egy vasárnapot vagy ünnepet s kérjék föl hűveiket a tehetségök szerint való kegyes adakozásra. Rendezzenek ezenkívül gyűjtést társadalmi téren is, különösen a budapesti központi Oltáregyesületnek az egyes lelkészi hivatalokhoz küldött gyűjtőiveivel, és küldjék be ez év folyamán a begyűlt összegeket a püspöki irodának.

Minden jó szívvel adott fillérhez Isten áldása tapad.

Kelt Károlyfehérvárt, 1899. jan. 2.

Epilogus Marosvásárhely ünnepéhez.

Mint lapunk 2. számában említettük, a marosvásárhelyi hitközség hűvei Kovács Ferenc apéplebános urnak praelatussá történt kinevezetése alkalmából január hó 8-án hitközségi disztilet tartottak. E disztilesen Csató Ferenc tablai elnök praesidealt, a praelatus úr ő méltóságát Mikó Arpád főispán üdvözölte, püspök úr ő méltóságához pedig hálafeliratot intéztek. Nem tartjuk feleslegesnek, ha az üdvözlő beszédet és a hálafeliratot szószzerinti szövegben hozzuk.

Mikó Arpád főispán üdvözlő beszéde.

Méltóságos és fötiszt. pápai praelatus úr!

Szeretett lelkiatyánk!

Itt állunk Méltóságod előtt Marostordamegye és Marosvásárhely szab. kir. város katolikusai, hogy kifejezést adjunk igaz örömlünknek azért, hogy Pápa ő Szentsége Méltóságodat tündöklő erényei jutalmául házi főpapjainak díszes sorába emelni kegyeskedett.

És itt áll Méltóságod előttünk immár öszbevegyülő halántékai körül mintegy sugárzó dicsfényvel — hívei szeretetének feje sugárzó dicsfénye az.

Nemesak a Méltóságod lelke, a mi lelkünk is visszazsál e perében a multba, s önkénytelenül tekintünk egy pillanatra az utra, melyet megtutott.

És látjuk ott Méltóságodat, mint tetterős fiatal embert jönni körünkbe s áldásos működésének képe elvöl előttünk.

Látjuk mint szónokot a szószekeken lángoló szavakkal hirdetni az igét, ostorozni a bűnt. Éres bangjának még most is halljuk esengését és az igazságok, melyeket hirdett — vezéresillagának.

Látjuk Isten oltára előtt, fején püspöks-lívvel, pástortobtal kezében, főpapi díszben mintegy igazi apostolt oszta áldást szegénynek, gazdagnak egyaránt. S látjuk a porba omolva könnyeit összefolyni a haldokló verejtékével.

Látjuk az iskolába fényt deríteni a derengő elmékre s látjuk a gyónatószékben Istenhez visszavezetni a kétségbeesettet. Látjuk fényes baldakin alatt kezében az Óltariszentséggel ezerektől körülrajongva, látjuk munkában előáradvá visszavonulni az elbagyott, rideg, magános papi lakba. S mikor mindezt látjuk, érezzük, hogy Méltóságod az Urnak igaz szolgálója volt és Istenét és embertársait igazán szerette. De ha szerette Méltóságod Istenét és embertársait, lángoló szeretettel szerette e hazát, ezt a bércecs szűkebb hazát. Pályájának utja székely bérceken, virágos székely völgyeken vitt, s e bérceket, a völgyeket, e székely népet jobban nem ismerte, nem szerette senki. Székely megyék gazdasági egylete, székely iparkamaránk, székely egyletünk mind-mind érezték munkás kezének áldásos nyomát.

A székelyföldi iparmuzem, marosvásárhelyi leánynevelő zárda mind e lángoló hazaszeretet gyümölcse, — munkásságának örökre fennálló emlékoszlopai.

Valóban Méltóságos uram, ha mint Isten szolgáját illeti a b. b. ér, az elismerésnek legszebb koszorúját Székelyföldünk virágiból tonva tesszük lábai elé. De nem tartóztatom már tovább. Vezesse utján mint eddig a három eszmény: Isten, Király, Haza.

Rosz időket élünk, a régi hagyományok mint hulló csillagok tűnnek le egünkről. Megingott a hit, sárba tiporva az erkölcs. S mi céltalanul tévelygünk a pusztaságba, közöttünk visszavonás, irigység, bűn burjánzottak fel. Oh szeretett lelki atyánk, vezessen minket a pusztaságban tévelygésünk közt az Istenben vetett hit, felebaráti szeretet tisztavízű forrásához.“

*

Püspök úr ő méltóságához intézett felirat.

Méltóságos és Főtisztelendő Gróf Püspök Ur!

Kegyes jó Atyánk!

Méltóságod a marosvásárhelyi hitközséggel és híveivel szemben atyai jóságának már számos esetben és nagy áldozatokban kegyeskedett fényes bizonyosságát adni. Nagy lelke valóban kimerítőtlenül találékonysággal keresi a módot és alkalmat, hogy szívünket magas személye iránt rajongó szeretetben és állandó lelkesedésben tartsa.

Legközelebb is, mint az öveit igazán szerető atya, hogy gyermekeinek, a marosvásárhelyi hitközségnek, nagy és tartós örömet szerezzen, a karácsoni szent ünnepekre a legkedvesebb meglepetést készítette, a midőn szeretett plebáno-

sunkat, főtisztelendő Kovács Ferenc apát-főesperes urat Szentséges Atyánk, XIII. Leó pápa házi főpapjává kegyeskedett kineveztetni.

Derék lelkipásztorunk jól megérdemelt kinttötését ott méltóztatott keresni, a honnan egyedül árad az egész keresztény világra minden igazi áldás és üdvözítő kegyelem, de egyuttal önként érezzük, hogy e bölcs és kegyes eljárása által is beünket a katolikus hitegység és megszentülés központjával a római Szentszékekkel kívánt a rendesnél még szorosabb kapcsolatba hozni.

Méltóságos Gróf Püspök Ur! Legkegyelmesebb Atyánk! Szeretett plebánosunk magas kinttötése által mi is megtisztelve és felemelve vagyunk. Az általános öröm batása alatt a mai napon megtartott hitközségi diszgyűlés a gyermeki szeretet, tisztelet és hála mély érzelmével első sorban is Méltóságod magas apostoli személyére tekint fel. Öszinte bódolatunkat és háládatos szívünk lelkes megnyilatkozását kegyeskedjék elfogadni.

Hitközségünk kicsinyje és nagyja buzgón imádkozik nekünk annyira becses életéért és apostoli fáradhatatlan munkálkodásának áldásos sikeréért.

Hódolatunk és mély halánk ismételt kifejezése mellett felkent apostoli kezét esőkolva kiváló fiai tisztelettel öröklünk a Méltóságos Gróf Püspök Urnak.

Maros-Vásárhelyt, 1899. januar 8.

A hitközség megbizásából:
kézséges fiai

Usató Ferenc,
elnök.

Bárány János, s. k.
a diszgyűlés jegyzője.

A hét.

Tulajdonképen két hétről kellene számot adni, de események dolgában ez a két hét nem ér fel máskori két nappal. Csupán annak bizonyítására jó, hogy a miniszterelnök makaessága s szívóssága minden képzeletet felülmúl. Egyéb-ként a két hét politikai tracsokból és szálmaccsépísből telt ki. A disszidensek, mint a béke közvetítői, futnak, szaladnak a miniszterelnöktől az ellenzék bizalmi férfaihoz, ezektől meg amához — minden komolyabb eredmény nélkül.

Be is láthatnak, hogy olyan két ellenfél, mint az elke-seredett ellenzék és a dölyfös Bánffy között a béke lehetetlen. Az ellenzék ugyanis felhasználva válságos helyzetet, most egy csapásra akarja kicsikarni mindannak nagy részét, melyért 30 esztendőn keresztül szívósan, de hiába küzdött. Viszont a kormány nem akarja önként alairni a maga halálos ítéletét, s épen azért békeföltételeiben oly pontokat kíván, melyeket az ellenzék nem fogadhat el anélkül, hogy magát nevétségessé ne tegye az egész ország előtt.

Bánffy t. i. oly vámszövetségbe akarja kényszeríteni Magyarországot Ausztriával, mely szerint Magyarország örökre lemond a külön vámterület jogáról, tehát eo ipso gazdasági önállóságáról. És e kérdésnél B. még azt sem veszi tekintetbe, hogy tervével valósággal meghamisítja a kiegyezési törvényt is, mely nem is egy ű-ban, hanem hatban is biztosítja a szuverén Magyarországnak az imént említett jogokat.

Ehhez járul még az is, hogy B. az ellenzék követelése közül még azokat sem fogadja el, melyek a nemzeti élet legvitalisabb érdekeit érintik. Így Báuffnyak nem kelle-

nek oly törvények, melyek a választások tisztaságát biztosítják. Es ez természetes, mert akkor egyszersmindkorra vége szakadna az ismert választási hadjáratoknak, melyek annyi testet vittek a földbe, de még több lelket a kárhozatra.

Szóval a Bánffy ekstra lelkiismerete szerint, ha meg nem volna, fel kellene találni azt az eszközt, melylyel a nép erkölcsét annyira tönkre lehet tenni, hogy a mai rendszer fenntartható legyen. Ő hallani sem akar a választói jog kiterjesztéséről. Ezt is értjük, mert akkor a hivatalos szavazatok nagyon is ellensúlyozódnának. Ő borzad az ellenzéknek az inkompatibilitásra és vicinális vasúttakra vonatkozó követeléseitől. Es mi ezt a félelmet is meg tudjuk magyarázni, mert nem akarja a husos fizekák számát megkevesbiteni, mert akkor bajosan tudná éhes katonáit a kellő szubordináció alatt tartani.

Még azt is telérjük észszel, hogy firkászaival az állam szükségjogáról elméleteket írat s így igyekszik bizonyítani, hogy ő a magyar nemzetnek barátja s a hazának hűfia s a történekeért nem ő a felelős, hanem az obstruáló ellenzék.

Mindazonáltal ez a hangzatos elmélet nem hódít el senkit. Eltekintve attól, hogy alkotmányos kormány általában aligha szorolhat a szükségjogra, nálunk ez egyenesen veszedelmes. Veszedelmes azért, mert nem a független nemzeti állam érdekében alkalmaztatik, hanem egy idegen állam, Ausztria, érdekében és elfelejtjük, hogy akkor, mikor a rozoga és felbomlásnak indult Ausztria érdekében Magyarország életerejét gyöngítik: akkor tulajdonképen a trónnak is ártanak.

Deák Ferenc ezt a viszonyt ilyenformán tejezi ki: Ausztria és Magyarország hasonlít egy-egy oszlophoz, melyeket egy iv, a trón köt össze. Bármelyik oszlop gyengül, az iv fog roskadozni. Magyarország eddig oly erős oszlop volt, hogy az iv nyugodtan nehezehetett reá. — Bánffyé lesz a kétes dicsőség valamint a felelőség azért, ha ez az erős és nő oszlop megroskad.

De mi lehet egy embernek a felelősége egy nemzet jólétéért?

Már pedig, hogy ez a jólét kockán forog, az is bizonyítja, hogy a nyugodt és nehézkes főrendiház is megmozdult és állást foglalt. Az ország ősz főpapja, ki pedig tudvalevőleg a nemzeti történelmet igen jól ismeri, a helyzetet megdöbentének mondja. Egy röpké szó az egész, de végtelen sokat jelent és súlyos itélet B. szerepére, ki még a főrendek előtt is jónak látta rébuszokban válaszolni, s a kibontakozást — ha lehet — még nagyobb sötétségbe helyezni.

Mindenesetre megnyugtató a főrendek megmozdulása, mert úgy sejtjük, hogy ebben az illusztris testületben többen is vannak, kik közel állanak a koronához és meg vagyunk győződve, hogy most, a végső veszedelemben elérkezettnek látják az időt, hogy az egyó'dalalg informalt koronát hüen és igazán világosítsák fel a helyzet tarthatatlanságáról. Szüntessék meg hát ezt a denevérpolitikát s a sötétség madarait üzzék ki a napfényre, hogy a mitől más lények felélednek, ők megdermedjenek.

Koronától megfosztott királyné és császárné.

... Igen, koronájuktól megfosztott királyné és császárné életéből akarok keveset elmondani. Egy zárdában találkoztak először; utólszor pedig a nagy világ tövises utjain, de akkor már mindketten trónjukat veszítve, koronájuktól megfosztva.

Aranjuetől körülbelül egy órányi távolságra fekszik egy apáca-zárda. „Santa Maria Immaculata“ a neve. Ennek a zárdának lakói nőneveléssel foglalkoznak; erre fordítják minden idejüket, testi-lelki erőiket.

Nem épen oly nagyon régen, egy napon egy mély gyászba öltözött előkelő hölgy kért bebocsátást a zárda kapujánál. Egy szöke fűrtű, gyönyörű kis lányka — földre szállott angyal állott mellette. Az előkelő hölgy Teba kontesz vala, ki csak a közelmúltban veszté el szeretett férjét, Don Guzman di Montijót s ki most egyetlen leánykáját, utolsó földi reményét, szívének-lelkének legdrágább kincsét Donna Eugeniát hozta a zárdába, hogy annak nevelését, szellemi és lelki kiképeztetését a jó nővérekre bizza. A zárda főnöknője már idősebb rendű és tiszteletet parancsoló alak vala; egyike azon fensőbb ihlettségű haladóknak, kit bőségesen elég bár egyszer is megtekintünk s azonnal meggyőződünk arról, hogy a korai szent magabaszállás mélyen benn gyökeredzik szívében s ennek minden értelme örököződ virágokként sarjadznak abból elő; lemondott ő örökre a világ csalfa gyönyöreiről s szemkápráztató bíváságos fényéről — o hiszen rövid ideig nyujt ez élvezetet, mámort és csupán azért, hogy az ebből való fölébredés annál keserűbb legyen — lemondott tehát egészen a világról, hogy annak bántó zajától szigoru visszavonultságban, Istennek szánt szolgálatban munkálja és biztosítsa lelkének üdvösségét.

Magdolna főnöknő és soror Sinegambia szeretettel veték át az édes anya kezéből a drága kincset s melegen ígérték — mi közben kezök áldólag nyugvott a kis lányka szöke fűrtű fejcsékéjén, — hogy a mennyiben tőlük függ — Isten szeretetében, télelmében fogják a rájuk bizott leánykát fölnevelni.

Es most az elválás nehéz pillanata következett. Oly keservesen és szívzaggatóan sirt és zokogott anyjának keblére borulva a kis Eugenia, hogy még az évek hosszú során át eléggé komolylyá s e tekintetben csaknem érzéketlenné vált főnöknő is egészen meg volt hatva.

— Édes gyermekem, — szólott végül a főnöknő — ezentúl te egy új védőszent oltalma alá fogsz jutni, ki Isten trónja előtt imádkozni fog érted. Szent Klára lesz a te égi pártfogód s a te neved Klarissa.

Igy is történt; a kis Eugeniát e perctől fogva Klarissának hívták.

Klarissa már kis idő multával teljesen otthon érezte magát a zárdában s megismerkedett annak minden zugával. Elfeledé a nagy világot s szülői fényes és ragyogó házat.

új világát a zárda tágas és szép kertjében találta fel. Itt időzött a legszívesebben, hiszen minden volt itt bőségben. Mindennap friss koszorút kötött a legszebb virágokból s azt a zárda templomában ékeskedő Sz. Klára szobrának lábaihoz téve. S ebben a szép kis templomban, hol éjjel-nappal hangzott az ima s zengtek a zsolozsmák, töltött Klarissa hosszú órákat; a magasztos esend még fokozá buzgótságát, mely a szív mélyéből takadó fohászokban s mindenkit elragadó gyönyörű énekekben nyilvánult.

Donna Klarissa, ki már életének tizenkettedik évét betöltötte s kit a természet legszebb adományaival a leggazdagabban halmozott el, egy alkalommal — mindenről megfeledkezve s csupán égiek szemléletébe merülve — ismét az orgona mellett énekelt. Egyszerre csak úgy rémlett előtte, mintha egy fehér ruhába burkolt kísérteties alak közelednék feléje; mintha az a márványtábla, mely a templomban eltemetett nővérek kriptáját fődé, megmozdult volna s abból egy túlvilági szellem emelkedett volna ki s az most épen feléje tartana . . .

Klarissa megjéjt; de már pár perc múlva magához tért, midőn a szellemben a zárda főnöknőjét, Magdolna anyát ismeré fel. Azt a jámbor és szent anyát, kiről tudta, hogy végső percét éli, hiszen a haldoklók szentsegeivel már el is látták. — Vajjon már meghalt? S most lelke kísért? E rémes gondolatra hideg borzadály futott végig a kis leány tagjain.

S ime a főnöknő, ki Klarissát zavart tekintetéből kiolvasá lelkének háborgó nyugtalanságát, most így szólott hozzá:

— Klarissa, az édes Megváltó még néhány órát adott élnem s vajmi kevés idő múlva már itélőszéke előtt fogok állani, hogy földi zárandoklóm s tetteim felől neki számot adjak. Erősen bízom az Ur irgalmában, hogy kegyes bíráim leend . . .

— Amen, suttogá a kis leány.

— Amen, Amen, hangzott a válasz.

— Nem bírok azonban a földtől megválni, — folytatta a főnöknő — míg nem közlöm veled azt a titkot, mely szívemen fekszik s melyet az én dicső védőszentem nyilvánított ki nekem. Donna Klarissa, nagyra vagy te hivatva. Eleget nem csupán a tiéd lesz. Mint uralkodónő hatalmas trónt fogsz egykor elfoglalni, aranyos fűrtű fejedet fényes korona fogja ékesíteni s millió meg millió szem tekintete fog hozzád emelkedni, bizalommal, szeretettel . . . Klarissa, ha az ég ígérete teljesülni fog, te se felejtkezzel el a köteles hálaról: zárandokolj el az érettlünk keresztire feszítettet názárethi Jézusnak, a mi édes Megváltónknak a sírjához s látogasd meg mindazon helyeket, a melyeket az Ő léptei megszenteltek. Mondj itt buzgó imákban halát a mi Urunknak; kérd Őt, hogy továbbra se hagyjon el s fogadd fel, hogy elsőszülött fiad az Ur fölkenjje szén.

A következő éjjél körül a főnöknő már halott vala.

Donna Klarissa mélyen szívébe véste a főnöknő minden szavát. Sőtárdul hitt abban; hiszen jól tudta, hogy Magdolna anyát már életében is a szentség fénye ragyogta körül s egy titkos belső hang folyton azt sugta a leánynak, hogy ennek az élő szentnek ajkai soha hazug szóra nem nyíltak.

A főnöknő halála nagy szenzációt keltett egész Spanyolországban. A fővárostól, Madridtól kezdve le a legkisebb

falucaiskáig csaknem mindenütt csoportosan tódult a nép az igazi lélektelenségben élt és elhalt Magdolna anya sírjához.

Izabella királyné is lelkének hódolatával járult a sírhoz, pedig nagyon kevés idő mult el azóta, hogy királyi férjével egybekelt — Assiszi Ferenc trónörökösével. A világ jól tudta, hogy miért imádkozik Izabella oly forrón és meghatóan s hogy miért sietett annyira, hogy az első közt is ő legyen a legelső.

Ez alkalommal a királyné magas megjelenésével a zárdát is kitünteté. S ekkor történt, hogy feltűnést keltett a sok leánynövendék közt egy déleceg alakú, gyönyörű arcú és büszke magatartású leány a királyné előtt. A leány Klarissa volt.

Beutatták a királynénak. Klarissa szántszándékkal mellőzve az udvari etikett szigorú szabályait — nem borult tédre a királyné előtt — mint Spanyolországban ez ősrégi szokás — sőt még fejét sem erősen hajtá meg; ott állott büszkén, nyílt homlokkal, bátor tekintettel, mint egy királynő egy más királynővel vagy akár testvér a testvérral szemben.

Magdolna anya jóvendőlése bátorította őt e viselkedésre. Mintha e pillanatban is hallaná a szent életű főnöknő szavait: korona fogja fejedet ékesíteni . . . ki tudta volna azt a leány lelkéből kiolvasni?!

Donna Klarissa feltűnő viselkedése nagy visszatetszést szült. Az összes apácák megdorgálták s még leánytársai is hangosan suttogva mondtak elítélő bírálatot Klarissa büszkesége és dőlytőssége felől.

Izabella királyné nem feledheté el ezt a büszke leányt. Talán gyanítá Klarissát titkát, mely koronát ígért neki s így a félelem árnya borult szívére vagy épen öröm hatotta át . . . már akár hogy volt, de a „Santa Maria Immaculata“ zárda fejedelmi alakú és tekintetű növendéke tolyton ott lebegett Izabella tekintete előtt.

Még két évig maradt Klarissa a zárdában; édes anyja kivitte őt, a remek szépségű bajadont a zárdából az aranjuezi udvari életbe.

Úgy a Spanyolországban divatos tradíció szerint, mint pedig előkelő származása következtében Contesa Eugeniának — a Klarissa nevet a zárdában bagyta — új csillag gyanánt kell vala az udvar fénye és pompája közt tündökölnie, annálisinkább, mivel csak így lehetett kilátás a főnöknő jóvendőlésének teljesülésére. Büszkesége napról-napra növekedett ugyanígy, hogy még édes anyja parancsainak is csak nagy nehezen akart engedelmeskedni.

Ki volt már tüze a nap, melyen Eugeniát Izabella királynénak bemutatassák. Anyja oldalán közeledett a királyné színe elé Don Guzman di Montijo leánya.

S a leányt újból megzavarta büszkesége, imponáló magatartása, mely már a zárdában is feltűnt vala a királynénak. Ez tunepélyes pillanattal állott a fényes trón s a királyné felséges színe előtt; nem bírta most sem szívének belső sugallatát legyőzni: királyné lesz ő is, nem hajt hát sem tédet, sem fejét egy más királyné előtt.

Látható elégtelenséggel és boszankodással bocsátá el a királyné Eugeniát anyjával együtt. S ezzel a királyi udvar kapuja örökre bezáródott előttük. A szegény anya csaknem megtört e csapásra, hiszen összes reményei halomra dültek, futó habokként enyésztek el.

Nemsokára végleg elhagyták Spanyolországot; messze, nagyon messze mentek. A Tájó partjai mellől a Temze partjai mellé költözött a kesergő anya büszke, de világhírű szépséggé vált leányával.

Magdolna anya jóslata védő fegyverré vált Eugenia kezében és szívében, a mennyiben összes kéri, kik pedig egytől-egyig főrangúak voltak, rendre visszautasító válaszban részesít.

Angolország fővárosának, Londonnak legelőkelőbb és legfényesebb köreiből fordult meg Eugenia. A spanyol leány az ő igéző szépségével, lebilincselő tekintetével, aranyzúke dús fűrtjeivel s királynői alakjával mindeufelé bámulatot, szenzációt keltett.

Egy alkalommal Corley Lord fényes estélyt rendezett.

A meghívottak közt volt egy férfi, kinek élete és tettei világhírűvé váltak s kin egész Európa tekintete csüngött. Ezen férfi a nagy Napoleon utóda, Louis Napoleon vala.

Louis Napoleon meglátta az estélyen a spanyol szépséget. Meglátta, szeméi leányra a tapadtak és mintha delejes áram futott volna végig testén, összerendezte. A hazájától üldözött megtalálta ideálját. Napoleon táncra kérte Eugeniát. Hat év múlva pedig a Notre Dame templombau egymásnak örök hűséget esküdtek.

Magdolna anya jóvendőlése teljesült. Császári koronára ékesíté Eugenia fejét.

*

1865-ben a két nő újból találkozott. De minő változás! Izabella spanyol királyné és Eugenia Európa leghatalmasabb trónján császárné.

*

És most?

Mindketten meg vannak fosztva koronájuktól.

Románból: Toli.

KÜLÖNFELÉK.

— **Egyházi kinevezés.** Ft. dr. Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök úr ő méltósága azon jog erejénél fogva, mely az erdélyi püspököket megilleti, Steiniczer Ede tb. kanonok a papuevelő intézeti lelkiigazgatót, az erdély-fehérvári káptalan idősebb iskoláskanonokjának nevezte ki. Gratulálunk!

— **Szilágyi Sándor halála.** A magyar történetírás nagymestere a Történelmi Társulat egyik alapító és alapítása óta nagyérdemű titkára, a budapesti egyetemi könyvtár igazgatója, *Szilágyi Sándor* folyó hó 12-én 72 éves korában jobb létre szenderült. Ama ritka egyéniségek közé tartozott, kik a fiatal türekvő erőket maguk köré gyűjteni, őket buzdítani és irányítani tudják. Mindig örvendett egy új névnek és azt lelkesedéssel üdvözölte. Irodalmi művei egy egész könyvtárt tesznek ki. Ő szerkesztette a Századokat (1875-től) a Történelmi Tárt (1878-tól) a Történelmi Eletrajzokat (1885-től) megírta Erdély történetét és a magyar nemzet 10 kötetes történetét, kiadta az erdélyi országgyűlések végzéseit stb. Eenyit alkotani csak egy nemes, a nemzeti művelődésért ideálisan küzdő lélek tehetné. Legyen áldott emléke!

— **Római hírek.** Az „*Observatore Romano*“ január 12-iki számában közli ő Szentisége az amerikai püspökökhöz intézett körlevelét. Ő Szentisége a levélben örömet

tejezi ki a fölött, hogy Amerika püspökei azt a zsinatot, a melynek megtartására a pápa őket felszólította, Rómában szeretnék megtartani. Az igazi atya meleg szeretetével hívja őket az örök városba, „csak az fáj neki, hogy a Szentiség jelen szomorú helyzete nem engedi meg neki, hogy úgy fogadja őket a kath. világ központján, a mint ezt szíve és méltósága neki megparancsolná; de azért megtesz mindent, hogy jól érezzék magukat Rómában. A zsinatot tartásuk meg 1899-ben, közelebből a napot a Congregatio Concilii fogja meghatározni. — Hogy Róma csakugyan a kath. világ középpontja, szépen bizonyították be a „Propaganda fidei“ és a „S. Andrea della Valle“ ünnepélyei. A Propaganda a „három szent bölcs tiszteletére“ nyelv-ünnepélyt rendezett: 35 nyelven szavaltak ez intézet növendékei. A magyar költeményt a Propaganda egy görög kath. növendéke adta elő. A „S. Andrea della Valle“ templomában pedig a vízkereszt ünnepé nyolcada alatt mindennap más szertartás szerint tartottak ünnepélyes nagymisé, este pedig különféle nyelven szentbeszéd volt. Az áldást az Oltárszentiséggel egy-egy biboros adá a különféle nemzetek semináriumi segédlete mellett.

— **A károlyfehérvári püspöki lyceumban** az 1898—99-iki tanév első felében tartandó vizgák rendje: Január 18-án d. u. az előadások beszüntetése. Január 23-án a III—IV. évi theologusok vizgája az Erkölcstantból. Január 24-én I—II. évi theologusok vizgája az Ó-szövetségi szentírás-tudományból. Január 27-én a III—IV. évi theologusok vizgája az Agozatos hittanból. Január 28-án az I—II. évi theologusok vizgája az Egyetemes egyháztörténetből. Jan. 31-én az I—III. évi theologusok vizgája a Bölcsészettől. Február 1-én d. e. osztályozás. Február 3-án a második fél-év kezdődik. Fensőbb jóvábagyással. Az igazgatóság.

Jegyzőkönyv

az erdélyi r. k. Irodalmi Társulathoz Gytebérvárt 1899. jan. 4-én tartott választmányi gyűléséről.

Jelen voltak: *Ujfalusi József* dr. elnök, *Tamási A.* alelnök, *Bálint Gy.*, titkár, *Vass A.*, pénztáros, *Eröss J.*, ellenőr helyettes, *Steiniczer E.*, *Pál A.*, *Zlamal A.*, *Körödy P. dr.*, *Fejér G. dr.*, *Péter J.*, *Wagner S.*, és *Szabó György.*

Elnök a gyűlést megnyitván, a beállott újév alkalmából kifejezi szerencsekívánatát a választmány iránt és működésére Isten segédelmét kéri. Azután az utóbbi választmányi gyűlés jegyzőkönyvét, mely a K-sben megjelent, hitelesnek jelenti ki. Jelenti továbbá, hogy a mult választmányi gyűlés óta a társulat tagjainak száma nem változott.

Elnök felhívására *Vass A.* pénztáros bemutatja a mult évi számadást, mely a következő:

Az erd. róm. kath. irodalmi társulat pénztári állása 1898. jan. 1-étől 1898 december 1-éig.

I. Bevétel:

1. Késpénz a mult évről	4 frt 78 kr.
2. Püspök Urunk ő méltóságától ajándékképen 200	„ — „
3. Forgalmi tőkéből	555 „ — „
4. Tagsági, illetőleg előfizetési díjakból	1122 „ 80 „
5. Pályázati és egyéb hirdetésekéből	122 „ 78 „
6. Az alaptőke kamata 1897 és 1898-ban 154	„ 60 „
7. Egyes lappéldányért	1 „ 70 „

2161 „ 66 „

II. Kiadás.

1. Az alaptőke kiegészítésében	150	frt	—	kr.
2. A forgalmi tőkéhez	623	"	49	"
3. Nyomdaköltségekre	1044	"	—	"
4. Ujságbélyegek	198	"	80	"
5. Expediálás címen	60	"	—	"
6. A m. kir. adóhivatalnak bélyegilletmény	21	"	60	"
7. A Szerk. helyisége, fűtése, takarítása, vilá-				
gitása, levelezés, könyvkötés, lapkihordás	34	"	85	"
			2132	" 74 "
Bevétel:	2161	frt	66	kr.
Kiadás:	2132	frt	74	kr.
Készpénz:	27	frt	92	kr.

A helybeli takarékpénztárban 967. sz. könyvecske szerint alaptőke 1600 frt. és 1138 sz. könyvecske szerint forgalmi tőke 86. frt. 63 kr.

Gyulafehérvár, 1899. január 4.

A gyűlés e számadást, melyet az állandó számvizsgáló bizottság előzetesen megvizsgált s minden tételében kitogás-talannak és helyesnek talált, tudomásul veszi, a felmentést megadja és a pénztári hivatalnak sikeres és buzgó működéséért jegyzőkönyvi elismerést szavaz.

Bemutatja továbbá a pénztári hivatal a folyó 1899. évről szóló költségvetést.

Kölségvetés az 1899-ik évre.

A) Bevétel.

I. 1. Tagsági díjak:

- a) pártoló tagsági díjakból 23) frt.
b) rendes tagsági díjakból 252 frt.

482 frt.

2. Előfizetésekből 560 frt.

1042 frt.,

mely összegből előirányoztatik 800 frt.

II. Hátralékokból 550 frt.

melyből előirányoztatik 200 frt.

III. Hirdetésekből 100 frt.

melyből előirányoztatik 80 frt.

IV. Az alaptőke kamatja 80 frt.

1160 frt.

B) Kiadás.

I. Nyomdaköltségekre 1100 frt.

II. Ujságbélyegek 200 frt.

III. Expediálás címen 60 frt.

IV. A m. kir. adóhivatalnak bélyegilletm. 30 frt.

V. A Szerkesztőség helyiségének fűtése,

világítása, levelezés, stb. címen 50 frt.

1440 frt.

A gyűlés a költségvetést tételről-tételre tárgyalván, helyesnek és elfogadhatónak találta.

Ezután elnök felhívására kimutatást terjeszt elő a pénztári hivatal a hátralékos tagokról és előfizetésekről. E kimutatásból kitéjük, hogy hátralékok összege 1898. december 31-én:

1893-ról 4 frt 1894-ről 20 frt. 1895-ről 28 frt. 1896-ról 64 frt.

1897-ről 136 frt. 1898-ról 298 frt. összesen 550 frt.

A gyűlés hosszabb tanácskozás után elhatározza, hogy

miután a hátralékosokkal szemben minden rendelkezésre álló módot megkísérelt a pénztári hivatal, most azokkal szemben, kik három és annál több évről vannak hátralékban, a legszigorubb eszközöz nyul. Ennélfogva töröltetnek és bepereltetnek: Albert István, Bors László, Csiszér Adám, Fejér Endre, Haduagy Mihály, Imre Károly, Incez Andriás, ifj. Lőrincz Ferenc, Oláh János, Papp Kajetán, dr. Sántha Albert, Sántha János, Spaller József, Tompos Mátyás, Weber Béla.

Következett Péter J. dr. jelentése a tervezett téli felolvasások ügyében. Ebből kitéjük, hogy az előkészítő bizottság három felolvasást vesz javaslatba, 3-3 pontból álló tárgysorozattal. A gyűlés e tárggyal hosszasan foglalkozott s tekintetbe véve a felmerülő eshetőségeket és körülményeket, a tervezett három felolvasást összevoata kettőbe, melyeknek elseje a nemsokára megtartandó rendkívüli közgyűléssel együtt fog megtartatni. Elnök ily értehuhi határozatot jelent ki.

Végül Bálinth Gy., mint az e végre kiküldött bizottság előadója, bemutatja a *revidiált alapszabály-tervezetet*. A gyűlés az alapszabályok régi és módosításra ajánlott szakaszait sorra vette; egyik másik pontnál hosszasan vitatkoztak a régi állapot és az újítás hívei, minek eredménye az lön, hogy a bizottság benyújtott tervezete több-kevesebb szerencsével nyerte meg a választmány hozzájárulását. Midőn a tárgyalás véget ért, elnök jelentette, hogy a mostani megállapodás eredménye nemsokára rendkívüli közgyűlés előterjesztendő végleges döntés végett.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Tamási, Steinicz és Körödy dr. urakat kéri fel és a gyűlést berekeszti.

K. m. f.

Bálinth György, titkár.

Pályázat.

— A csik-sz.-györgy-bánkfalvi róm. kath. népiskolával üresedésben lévő első segédkantortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Ezen állomás évi jövedelme: kényelmes lakás és gazdasági épületeken kívül a) 120 frt. a két község pénztárából havi előleges részletekben; b) 76 frt államsegély; c) 47 kalongya rozs 94 frt.; d) 56 kalongya zab 56 frt.; e) 19 köbméter kemény tűzifa 28 frt 54 kr. értékben; f) 6 frt 13 kr. oszpora; g) 15 frt. stola. h) misealapítványok és kézi stipendiumból 5 frt. Ezen utóbbi járulékok tízévi átlagok szerint számítandók. A megválasztott segédkantortanítóknak kötelessége leendő gondozására bizandó rendes és ismétlő tankötelesséket önállóan vezetni, a templomban rendesen eljárni, a kántori teendőkhöz a szükséghez mérten segédkezni, a fiskolát a második segédkantortanítóval közösen kezelni. Pályázni szándékozók rendesen felszerelt folyamodványukat f. évi február hó 15 ig alulirothoz adják be.

Csik-Szent-György, 1899. január 15-én.

Imre Károly,

isksz. elnök.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. Irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: Körödy Péter dr.

Szerkesztőtársak: Bálinth György, Péter János dr., Wagner Sándor, Zlamál Ágoston.

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.